

DUN & BRADSTREET

Remissvar av Dun & Bradstreet över SOU 2023:38 Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning

SAMMANFATTNING

Som kreditupplysningsföretag har Dun & Bradstreet tillfrågats att ge remissvar till utredningen *Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning*. Utredningens betänkande innehåller flera förslag för att komma till rätta med den växande överskuldssättningen.

Dun & Bradstreet är ett rikstäckande kreditupplysningsföretag med lång erfarenhet av att hantera kreditinformation om såväl företag som privatpersoner. Vi har även verksamheter i de andra nordiska länderna, bland annat Norge där ett nationellt skuldregister finns sedan flera år.

I vårt remissvar har vi valt att fokusera på förslaget om ett skuld- och kreditregister (SKRI). Vi instämmer i förslaget i huvudsak och är mycket positiva till att ett svenskt SKRI-register nu ser ut att bli verklighet. Betänkandet stödjer Dun & Bradstreets uppfattning att det finns ett tydligt behov av ett nytt system med ett komplett SKRI-register som kan ge en helhetsbild av konsumenters krediter och andra skulder och säkerställa en enhetlig och heltäckande kreditbedömning.

Lagförslaget är en viktig och central åtgärd för att förhindra oansvarig kreditgivning och överskuldssättning med de konsekvenser detta får för individer, hushåll och samhälle.

Som framhållits i betänkandet anser vi att det är hög tid att ett SKRI-register upprättas i Sverige och vi betonar att en privat modell för SKRI-register är att föredra, inte minst eftersom vi och andra kreditupplysningsföretag redan har erfarenhet av att hantera kreditinformation. Den privata modellen är också en viktig förutsättning för att så snabbt som möjligt få ett SKRI-register på plats. Det är ekonomiskt och effektivt att addera skuldinformation till den kreditinformation som kreditupplysningsföretagen redan hanterar.

Dun & Bradstreet delar utredningens betänkande att det finns ett akut behov av att reglera tillgång till låneinformation för att skapa en förutsägbar, rättvis och enhetlig praxis för kreditbedömning. Som marknaden fungerar idag är denna typ av information fragmenterad och dåligt samordnad, vilket gör en del

kreditbedömningar osäkra. Dessutom anses det nuvarande systemet vara sårbart, eftersom det saknas reglering.

Dun & Bradstreet anser att upprättandet av ett komplett SKRI-register kommer att ge kreditupplysningsbranschen bättre förutsättningar att uppfylla sitt samhällsuppdrag, vilket består i att ge en exakt bild av konsumentens finansiella situation för att säkerställa en korrekt riskexponering på kreditmarknaden. Så länge information om osäkrade skulder inte finns tillgänglig på ett organiserat, samordnat och enhetligt sätt utgör den saknade informationen en brist i kreditupplysningsverksamheten, en brist som ökar proportionerligt med skuldsättningen. För att vända den oroande samhällsutvecklingen med ökad överskuldssättning är det hög tid att ett SKRI-register etableras i Sverige.

Dun & Bradstreet vill också lyfta fram sina positiva erfarenheter av skuldregistret i Norge. Dun & Bradstreets utvärdering av de första årens erfarenheter visar att skuldregistret fungerar som ett verktyg för att motverka överskuldssättning och utvärderingen stödjer en utökning av flera kredittyper i det norska skuldregistret.

I följande punkter diskuterar vi utvalda frågor i syfte att lämna synpunkter på aspekter av remissen som bör övervägas mer i detalj.

1. ANVÄNDARGRUPP¹

Vi noterar att betänkandet föreslår en relativt begränsad användargrupp av SKRI-registret som innebär att endast aktörer som är skyldiga att lämna information till registret kommer att ha rätt att ta del av informationen, direkt såväl som indirekt. Den definierade användargruppen kommer således endast att bestå av kreditgivare som står under Finansinspektionens tillsyn.

Detta innebär att andra verksamhetsutövare som tar på sig en kreditrisk och som bedöms ha ett *legitimt behov* enligt 9 § kreditupplysningslagen, inte ska kunna ta del av informationen vare sig direkt eller indirekt. Med andra ord kan sådana aktörer varken få rådata eller scoremodeller som tar hänsyn till skuldinformation som ett av flera dataelement.

Vi anser att den föreslagna användargruppen är för snävt definierad och skulle i praktiken innebära två parallella system under en och samma lag, nämligen kreditupplysningslagen. Det är vår övertygelse att även icke-finansiella aktörer bör ha tillgång till informationen för att uppfylla det uttalade syftet. Det finns ingen anledning att aktörer som idag får ta del av traditionell kreditinformation under strikt reglerade villkor inte skulle få ta del av skuldinformation i SKRI-registret. Vidare noterar vi att förslaget på denna punkt avviker från norsk lagstiftning.

Eventuella betänkligheter mot att dela denna typ av data för brett, mot bakgrund av ett integritetsperspektiv, kan minskas genom att anta liknande regelverk som exempelvis i Norge där skyldigheten att lämna ut skuldinformationen är reserverad för finansiella aktörer. Andra aktörer har rätt att ta del av informationen indirekt genom att skuldinformationen är inbäddad i en scoremodell och

¹ 12.7.7 Tillgång till uppgifterna i Skri-register

tillhandahålls av en kreditupplysningsleverantör. Detta förutsätter naturligtvis att den aktör som tar del av informationen har ett *legitimt behov* enligt kreditupplysningslagen. Se även 12 [§ 1 c i den norska skuldinformationslagen](#).

En begränsad användargrupp innebär också en utmaning för etableringen av ett framtida SKRI-register, eftersom kostnader för etablering och förvaltning måste vara försvarbara för att ses som en rationell investering.

Vi anser att det finns goda skäl att reglera åtkomsten till skuldinformation genom legitima behov, på samma sätt som systemet för kreditinformation fungerar idag. Det borde vara möjligt att placera sig på samma nivå som den norska lagstiftningen där dataelementen inte lämnas ut, men informationen kan användas i en scoremodell för kreditvärdighet som kan lämnas till icke-finansiella aktörer utan att de får tillgång till själva databasen. Denna lösning borde vara i enlighet med konsumentkreditdirektivet.

För att inte individen ska hamna i en överskudsättning är det viktigt att ge en total bild av konsumentens ekonomiska situation, även till icke-finansiella aktörer. Det skulle särskilt skydda de konsumenter som löper störst risk att hamna i överskudsättning.

2. HISTORIK

I betänkandet betonas önskan att få på plats ett SKRI-register så snabbt och effektivt som möjligt. Ett hinder för detta är bristen på historik som kommer att försena utvecklingen av statistiska scoremodeller eftersom dessa baseras på historiska data. För att främja utvecklingen och ett snabbt genomförande vill Dun & Bradstreet uppmantra lagstiftaren att överväga möjligheten att ta fram historisk skuldinformation, åtminstone under en övergångsperiod. Dun & Bradstreet anser att en sådan åtgärd skulle vara lämplig för att säkerställa ett snabbt genomförande och utjämna den obalans som idag finns på marknaden.

Baserat på vår erfarenhet föreslår Dun & Bradstreet att SKRI-registret inkluderar en historik som går tillbaka tre år.

3. FÖRVALTNING OCH DRIFT AV REGISTRET

Vi anser att det är lämpligt att IMY:s beviljande av SKRI-registret tar hänsyn till erfarenhet av kreditupplysningsverksamhet, företagets förmåga att fortsätta sin verksamhet, ett inbyggt integritetsskydd och säkerhetsåtgärder för att säkerställa kontinuitet och korrekt hantering av SKRI-registret. Mot denna bakgrund anser Dun & Bradstreet sig väl lämpade att förvalta ett sådant register.

Som påpekas i rapporten kommer det att finnas kostnader för att upprätta och underhålla ett SKRI-register, vilket även inkluderar kostnader för hanteringen och efterlevnaden av individuella rättigheter för ett register som innehåller personuppgifter.

Vi uppmanar till en mer detaljerad reglering av uppgifterna i SKRI-registret, dels för att underlätta en ändamålsenlig användning av resurserna, dels för att på ett kostnadseffektivt sätt integrera de nya uppgifterna i befintliga kreditupplysningsregister.

Dessutom bör åtgärder vidtas för att säkerställa att det är kostnadsmässigt effektivt att förvalta ett SKRI-register. I princip bör prissättningen styras av marknaden utan ytterligare reglering av myndigheterna. Dessutom bör det vara möjligt att erbjuda informationen till en bredare grupp av användare än vad som föreslås i betänkandet, se även våra kommentarer under punkt 1 om detta ämne.

Vidare noteras att tilldelningen av SKRI-registret inte bör vara tidsbegränsad för förutsägbarhetens skull och för att investeringen ska vara lönsam på lång sikt.

4. SPELBOLAG OCH OMSORGSPLIKT²

En aspekt som ligger utanför förslaget, men som vi ändå anser vara relevant att lyfta fram i sammanhanget, är spelbolagens tillgång till kreditupplysningar, inklusive skuldinformation. Även om spelbolagen inte tar kreditrisk finns det goda skäl att ge dessa aktörer tillgång till kredit- och skuldinformation med hänvisning till den omsorgsplikt de har gentemot den enskilde individen.

I dagsläget får vi flera förfrågningar från spelbolag som önskar ta kreditupplysning om sina kunder, men de avvisas då det inte finns utrymme att dela med sig av denna typ av information enligt gällande lagstiftning, trots att vissa är etablerade i en jurisdiktion där det finns krav på att bedöma kreditvärdighet.

Det är välkänt att personer som lider av spelberoende är särskilt sårbara för ekonomiska problem. Att använda kredit och skuldinformation som ett verktyg för att utvärdera spelarnas skuldbörda skulle sannolikt vara lämpligt för att förebygga skuldproblem till följd av spelberoende, vid sidan av förbudet mot spel på kredit. För att detta ska vara möjligt krävs en ändring av nuvarande lagstiftning.

5. FORMAT OCH TEKNISK STANDARD³

När det gäller format och teknisk standard för att uppfylla rapporteringsskyldigheten vill vi poängtera att vi är positiva till en överenskommelse om en gemensam standard för branschen.

Kreditupplysningsbranschen har lång erfarenhet av att ta till sig och hantera sådana dataflöden. Mot denna bakgrund bör det inte skapa extra arbete att rapportera samma information till flera aktörer.

² 9 En skärpt reglering av möjligheten att erbjuda spel på kredit

³ 12.7.5 En gemensam teknisk standard för inrapporteringen

Camilla Martin
Senior Attorney, Northern Europe

Stefan Alariksson
General Manager, Northern Europe